

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

„LEGE

pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea proiectelor PHARE”

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Programul PHARE a reprezentat un instrument de asistență financiară și tehnică oferit de UE pentru restructurarea economiilor țărilor în curs de aderare la Uniunea Europeană și crearea infrastructurii necesare aderării. Programul PHARE a vizat sprijin financiar în domenii diverse: transporturi, mediu, audio-vizual, agricultură, justiție, energie etc.).

În perioada 2003 – 2008, pe baza Memorandumurilor/Acordurilor de Finanțare semnate de Guvernul României și Comisia Europeană și a Fiselor de Proiect aprobate de Comisia Europeană, au fost lansate licitații și încheiate contracte de asistență tehnică, furnizare de produse și execuție de lucrări. Pentru proiectele lansate înainte de 1 ianuarie 2007, licitațiile au fost organizate în conformitate cu regulile PRAG (Practical Guide to Contract Procedures), iar licitațiile lansate după 1 ianuarie 2007 au fost organizate cu respectarea legislației românești în domeniul achizițiilor publice (Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare).

Având în vedere întârzierile înregistrate în cadrul licitațiilor, întârzierile în procesul de verificare a eligibilității ofertanților declarați câștigatori (verificare obligatorie pentru toți membrii consortium-urilor câștigatoare, în caz contrar întreaga valoare a contractelor putând fi declarată neeligibilă din fonduri PHARE), precum și întârzierile în procesul de implementare a contractelor (multe dintre acestea fiind cauzate de întârzieri în obținerea de autorizații, aprobări și avize), s-au înregistrat unele întârzieri în implementarea anumitor

proiecte ce au avut o complexitate sporita, fapt ce a dus la finalizarea unor activități și la achiziționarea / livrarea unor echipamente după expirarea perioadei de implementare a proiectelor prevăzute în Memorandumurile/Acordurile de Finanțare specifice. Toate costurile reprezentând activități desfășurate sau produse achiziționate după expirarea perioadei de implementare din Memorandumurile/Acordurile de Implementare nu sunt eligibile pentru finanțare din fonduri PHARE.

Nefinalizarea activităților contractuale pe anumite componente ar conduce la neatingerea obiectivelor generale ale proiectului, precum și la declararea întregului proiect ca neeligibil și, în consecință, retragerea finanțării nerambursabile pentru întregul proiect.

De asemenea, alocarea de fonduri de la bugetul de stat este necesară în vederea finanțării cheltuielilor apărute datorită următorilor factori:

- în contracte: revendicări ale firmelor contractante în baza prevederilor contractuale, aprobate/acceptate în prealabil de autoritatea contractantă și/sau stabilite de comisia de judecată a disputelor, de instanțele de arbitraj și/sau de judecată;
- costurile de asistență legate de procedura de soluționare a disputelor existente între părți, de asistență și expertiză juridică și tehnică, costurile de arbitraj și/sau de judecată;
- costurile ocazionate de expertiza tehnică necesară pentru unele proiecte. Spre exemplu, necesitatea unei expertize tehnice poate surveni ca urmare a situației în care, în cadrul unui contract PHARE, o parte a activităților este realizată înainte de expirarea perioadei de execuție menționată în acordurile de finanțare (în acest caz, aceste costuri sunt eligibile pentru plata din fonduri Phare), iar o parte a acestor activități este realizată după expirarea perioadei de execuție menționate în Memorandumurile/acordurile de finanțare (în acest caz, aceste costuri nu sunt eligibile pentru plata din fonduri Phare). Expertiza tehnică este necesară pentru a identifica cu exactitate suma eligibilă a fi plătită din fonduri Phare;
- întârzierile înregistrate în procesul de implementare sau în obținerea avizelor/autorizațiilor necesare demarării lucrărilor;
- nefinalizarea de către contractori a unor activități în termenele contractuale sau în termenele stabilite în Memorandumurile/Acordurile de Finanțare;
- obligativitatea părții române de a suporta costurile de asistență legate de procedura de soluționare a disputelor existente între părți, de asistență și expertiză juridică și tehnică, costurile de arbitraj și/sau de judecată;
- alte sume necesare continuării și finalizării proiectelor PHARE.

Pentru deblocarea acestor situații se impune asigurarea unor sume de la bugetul de stat (pentru perioada de implementare 2005 – 2010) pentru a putea finaliza execuția contractelor și atingerea obiectivelor stabilite prin contract și fișa de proiect.

Neadoptarea acestei măsuri va conduce la blocarea contractelor semnate, la întârzierea implementării proiectelor, existând riscul de a nu se realiza obiectivele până la termenele stabilite prin memorandumurile/acordurile de finanțare, și astfel finanțarea acordată prin PHARE să fie recuperată de partea comunitară, respectiv suplimentar să fie aplicate României corecții financiare.

2. Schimbări preconizate:

Prin prezentul proiect de act normativ se urmărește:

Alocarea în bugetul proprii ale ordonatorilor principali de credite ai autorităților publice centrale cu rol de Agenții de implementare, precum și cele în cadrul cărora funcționează Agenții de implementare, la liniile bugetare „Programe Phare și alte programe cu finanțare nerambursabilă”, la propunerea Agențiilor de Implementare, sumele necesare pentru continuarea și finalizarea proiectelor PHARE, în concordanță cu prevederile memorandumurilor /acordurilor de finanțare, pentru:

a) costuri aferente finalizării investiției pentru contractele, încheiate între Agențiile de Implementare și furnizorii de produse, prestatorii de servicii și executorii de lucrări, cu care aceștia au încheiat contracte, care au fost reziliate, inclusiv cele legate de relansarea procesului de achiziție, și adaptarea după caz a proiectului tehnic, în vederea atingerii obiectivelor proiectelor, în baza unei justificări întemeiate.

b) finanțarea costurilor suplimentare necesare semnării contractelor, ca urmare a depășirii bugetelor alocate inițial;

c) finanțarea costurilor declarate neeligibile din fondurile nerambursabile PHARE și cofinanțare de la bugetul de stat, costuri cauzate de finalizarea unor activități sau furnizarea de bunuri după expirarea perioadei de implementare a proiectelor prevăzute în Memorandum /Acord de Finanțare specifice, care sunt necesare finalizării obiectivelor proiectelor, din motive neimputabile contractorului, de la caz la caz, în baza unei justificări întemeiate;

d) pretenții financiare ale firmelor contractante în baza prevederilor contractuale, aprobate/acceptate în prealabil de autoritatea contractantă și/sau stabilite de comisia de judecare a disputelor, de instanțele de arbitraj și/sau de judecată;

e) costuri suplimentare necesare finalizării lucrărilor din motive neimputabile contractorului și beneficiarului și care nu pot fi acoperite de Beneficiar, printr-o justificare temeinică;

f) costurile de asistență și expertiză juridică și tehnică pentru arbitraj, procedura de soluționare a disputelor existente între părți și/sau judecată;

g) sumele necesare finanțării proiectelor/programelor în cazul indisponibilității temporare a contribuției financiare a beneficiarilor specificați la art. 2, cu excepția celor din cadrul administrației publice centrale, unități subordonate, în coordonarea acestora;

h) suplimentarea bugetelor contractelor de asistență tehnică și supervizare pentru atingerea obiectivelor proiectelor, din motive neimputabile contractorului și beneficiarului, de la caz la caz, în baza unei justificări întemeiate;

i) cheltuieli neeligibile declarate de rapoartele de audit, rezultate ca urmare a unor schimbări de natura legislativa sau de orice natura neimputabile părților implicate în implementarea contractelor ;

j) alte sume necesare continuării și finalizării proiectelor PHARE.

Autoritățile de Implementare/Beneficiarii Finali care vor beneficia de aceste sume sunt instituții ale administrației publice centrale și locale, unități subordonate, în coordonarea

acestora, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România și Compania Națională Căile Ferate din România „CFR”-SA . Aceste prevederi nu se plică altor entități sau operatori economici.

3. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al prezentului act normativ

Lipsa acestor fonduri poate conduce la blocarea contractelor semnate, la întârzierea implementării proiectelor, existând riscul de a nu se realiza obiectivele până la termenele stabilite prin acordurile / memorandumurile de finanțare si prin Fișele de Proiect aprobate de Comisia Europeană, si astfel, finantarea acordata prin PHARE sa fie recuperata de partea comunitara, respectiv suplimentar sa fie aplicate României corectii financiare.

Nerealizarea obiectivelor stabilite prin memorandumurile/acordurile de finanțare va duce, de asemenea, la neîndeplinirea angajamentelor asumate de Romania in diverse domenii (transporturi, mediu, audio-vizual, agricultura, justitie, energie, etc.), cu impact negativ asupra standardelor de viata ale populației.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cat si pe termen lung (pe 3 ani)

Acest impact nu poate fi in prezent cuantificat. În Anexa 2 la Nota de Fundamentare este prezentată o valoare estimativă a sumelor în euro, necesare a fi alocate de la bugetul de stat in vederea finalizării contractelor PHARE.

La fiecare exercițiu financiar, pana la închiderea oficială a programelor declarată de Comisia Europeană, acesta va putea fi detaliat pe baza justificărilor transmise de către autoritățile de implementare.

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

În vederea implementării noilor dispoziții, urmează să fie elaborate norme de aplicare, ce vor fi aprobate prin ordin al ministrului economiei și finanțelor.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul de act normativ se referă la îndeplinirea obligațiilor financiare ale autorităților naționale asumate prin semnarea memorandumurilor/acordurilor de finanțare între Guvernul României și Comisia Europeană, prevăzute în Anexa 1 la Nota de Fundamentare.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

4. Evaluarea conformității:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Memorandumurile/Acordurile de Finanțare privind Programele PHARE semnate între România și Comisia Europeană.

Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

În vederea elaborării prezentului proiect de act normativ, au fost consultate direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor, autoritățile contractante, precum și beneficiarii finali ai proiectelor PHARE.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Au fost selecționate pentru a participa la procesul de elaborare a noului act normativ organismele de la punctul 1, având în vedere implicarea acestora în gestionarea proiectelor finanțate din fonduri PHARE.

3. Consultări organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale

Nu este cazul

5. Informații privind avizarea de către:

Consiliul Legislativ

Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de către Consiliul Legislativ prin avizul nr.1416/12.11.2008.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Forma actuală a actului normativ respectă cerințele legale privind transparența decizională în administrația publică conform Legii nr. 52/2003.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu are impact asupra mediului, asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

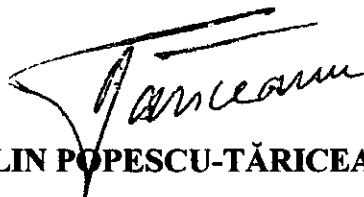
Punerea în aplicare a prezentului proiect de act normativ se va realiza prin structurile deja existente.

De asemenea, pentru implementarea acestui act normativ, autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor comunitare vor colabora la elaborarea instrucțiunilor aferente.

Punerea în aplicare a proiectului de act normativ nu necesită nici o perioadă suplimentară sau de tranziție.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea proiectelor PHARE, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', is written over a large, stylized, handwritten letter 'C'.

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU